

Het drama Carlo Loontiens (4)

Deze week belichten we de ontknoping van de extreem lange afzettingsprocedure van stadsbibliothecaris Carlo Loontiens. Ondanks zijn eerlijke pogingen tot ongedaan maken van de sanctie, heeft Loontiens de duimen moeten leggen tegen een hem vijandig gezind gemeentebestuur. De schorsing betekende voor de kleine bibliothecaris een menselijke catastrofe die hij nooit meer te boven is gekomen. Loontiens stierf in stilte en vergetelheid.

Inmiddels had Carlo Loontiens een schrijven gericht aan de pas opgerichte Raad van State om zijn schorsing ongedaan te maken. Doch dat orgaan heeft blijkbaar nooit een beslissing genomen. Van zijn verzoek had Loontiens kopies laten nemen die hij onder heel wat personaliteiten had laten verspreiden. Loontiens ging vooral tekeer tegen schepen Edebau, die hij verweet een bevooroordeeld verslag te hebben gemaakt, en tegen de overtreding van artikel 68 van de gemeentewet waardoor hij de zittingen van de gemeenteraad niet had mogen bijwonen.

Een laatste poging tot eerdere herstel ondernam Carlo Loontiens in 1954. Op dat ogenblik was hij al sinds 31/12/48 uit zijn burgerrechten ontheven. Maar ook deze keer ging de gemeenteraad absoluut niet akkoord met Loontiens' protest en op 17/03/50 werd zijn afzetting nog eens bekrachtigd. De Bestendige Deputatie bracht over deze beslissing evenwel ongunstig advies uit en oordeelde dat „de schorsing zonder wedde van 22/09/44 tot 31/12/51 al voldoende straf was”. In die zin werd ook de Minister van Binnenlandse Zaken aangeschreven. Nu moest de Koning over de zaak beslissen.

Van voor af aan

Het gevolg was dat de zaak opnieuw voor de gemeenteraad kwam op 5 april 1955 en dat Carlo Loontiens in geheel

Een foto van Carlo Loontiens toen hij pas tot bibliothecaris-archivaris-conservator van de stad Oostende was benoemd. We schrijven anno 1920.

me zitting (nog maar eens) moest verhoord worden.

De eerste vraag was „Wat kunt ge inbrengen nopens uw aanwezigheid op de huldiging door het VNV in de schouwburg op 07/12/41 van Burgemeester van Laere?” Loontiens antwoordde: „Ik ben er naartoe gegaan omdat de kaarten tot uitnodiging een *souche* bevatten met onze naam erop. Ik heb mijn arm evenwel nooit opgeheven (om de Hitlergroet te brengen, nvdr.). Ik had schrik, een andere reden is er niet. Deze uitnodiging deed ons denken aan de stoeten, feesten en de bals van burgemeesters, schepenen of volksvertegenwoordigers waar heel wat stadsbezoldigden op afkomen om later geen last te krijgen want het is al vaker gebeurd dat we achteraf worden ondervraagd waarom we onze kat zonden naar een of andere manifestatie.”

En zo gingen de ondervragingen verder. Zelfs met beschuldigingen die men vroeger al niet meer had weerhouden. De beslissing van de gemeenteraad valt 13 van de

25 gemeenteraadsleden stemmen voor het behoud van de Loontiens' afzetting, drie stemmen tegen, drie gemeenteraadsleden stemmen blanco en zes van de gemeenteraadsleden zijn afwezig! Henri Edebau zat evenwel niet meer in de coalitie, hij was inmiddels senator geworden (van 1954 tot 1958) en daardoor kwam hij nog dichterbij de mannen die het in Brussel allemaal voor het zeggen hadden.

Het Koninklijk Besluit waarbij het ingediende verzoek om herziening van de regen hem uitgesproken ontzetting wordt verworpen dateert van 16/02/1959.

Uit de wereld weggevluht

Vanaf dat moment is het stil geworden rond Carlo Loontiens. Ward Lauwers, redacteur bij De Zeewacht wist ons in de jaren zestig te vertellen dat hij al het mogelijke had gedaan om nog eens een interview met Loontiens te

versieren, doch dat de man alle contacten met de buitenwereld schuwde.

Loontiens leefde eenzaam in de Sint-Jorisstraat (nu Denkenijstraat) en kwam pas bij valavond schuchter buiten om op die manier zo weinig mogelijk mensen tegen te komen.

Wat voor Loontiens ook bijzonder hard was aangekomen was het feit dat hijzelf Frank Edebau, toen nog een gewone klerk bij het stadsbestuur, als stagiair had geholpen bij zijn opzoekingen voor zijn proefschrift tot het behalen van het diploma van bibliothecaris. Tijdens de oorlog mocht Edebau immers de bibliothecariscursus volgen aan de Bibliotheekschool in Antwerpen.

Carlo Loontiens stierf op 19 oktober 1969 op een leeftijd van 77 jaar. Dit was 25 jaar na zijn afzetting. Loontiens' straf was eigenlijk neergekomen op 'levenslang'. Loontiens werd begraven op het kerkhof aan de Stuiverstraat maar inmiddels is zijn graf al verdwenen. Naar aanleiding van zijn overlijden verscheen er in de Zeewacht van 24 oktober 1969 een klein rouwberichtje: *Men verzocht ons te melden het overlijden van Carlo Loontiens, oudstadsbibliothecaris. De begrafenis had, volgens zijn wil, in de grootste intimiteit plaats.*

Verantwoordelijk voor eigen daden?

Soms moeten we terugdenken aan het boekje dat Loontiens in 1931 publiceerde: «*Meditations théosophiques*», waar op het titelblad te lezen stond: *Sommes nous libres et responsables de nos actes? (Zijn we vrij en verantwoordelijk voor onze daden?)*

Wat blijft er nu nog herinneren aan Carlo Loontiens? Met uitzondering van zijn geschriften en publicaties, helemaal niets. In heel de stad Oostende is er niets dat aan deze man herinnert. Dit in tegenstelling tot Loontiens' opvolger Frank Edebau, die op voorstel van de Volksuniefractie in de gemeenteraad, een zaal in het Museum voor Schone Kunsten naar hem genoemd kreeg.

Nu en dan gebeurt het dat jongeren die geïnteresseerd zijn in de Oostendse historie, vragen naar de schimmige figuur van Carlo Loontiens. Wij menen met deze reeks een eerlijk antwoord te hebben gegeven.